
Vapaamuotoinen raportti

Saksa 6.3.-29.4.2023

MARIKA JALAVA
IKAALISTEN KÄSI- JA TAIDETEOLLISUUSOPPILAITOS
HIENOPUUSEPÄNTYÖ

HolzMeister Tischlerei Schmidt GmbH

AUMA-WEIDATAL

6.3.-14.4.2023

Yrityksen pomo: Jörg Schmidt

- Yritys valmistaa erilaisia puutuotteita ja rakenteita, sekä tekee asennustöitä.
- Melko suuri yritys, useita kymmeniä työntekijöitä.
- Pajalla kerrallaan kaksi tai kolme työntekijää. Muut asennuksilla tai varastossa.
- Osa työskentelee pääsääntöisesti toimistossa, pomo mukaanlukien.
- Englannin kielen taito vahteleva; pomo osasi englantia niin, että kommunikointi onnistui, vaikka osa sanoista oli hakusessa.
- Muutama työntekijä puhuu melko hyvää englantia, mutta suurin osa vain saksaa.

- Olin tässä yrityksessä kuusi viikkoa.
- Heti ensimmäisenä työpäivänä lähdin toisen työntekijän kanssa viereiseen kylään asentamaan led-valolistoja terassille.
- Alku oli taas hieman jännittävä, sillä työkaverini ei puhunut lainkaan englantia ja oma saksan taitoni oli vielä tässä vaiheessa erittäin ruosteessa.
- Minun oli tarkoitus työskennellä parina erään nuoren naisen kanssa, joka oli itsekin ollut työssäoppijaksolla Norjassa. Hän oli kuitenkin valitettavasti koko tämän ajan pois työpaikalta, joten en päässyt häntä tapaamaan. Ymmärtääkseeni hän olisi osannut englantia.
- Siinä sitten istuimme ensimmäiset puoli tuntia asiakkaan luona juomassa kahvia ja sain kuunnella kolmen miehen keskustelua, josta ymmärsin vain sen, että IKEAN huonekalut valmistetaan halvalla Kiinassa.
- Itse led-listojen asennus onnistui hyvin, ja puuttuvat sanat korvattiin elekielellä.

Työpaikalla

- Pajalla sain tehdä melko yksinkertaisia työtehtäviä. Välillä sahasin aihioita, joista en edes tiennyt, minne ne lopulta päätyvät. Yhdet ikkunalaudat tein alusta loppuun aina materiaalin sahaamisesta pintakäsittelyyn. Yksi isompi kokonainen työ oli varastohyllyjen rakennus työpaikalle. Tosin se ei osunut ihan hienopuusepän töihin, mutta olipa työ kuitenkin.
- Käytössä oli kaikki tarvittavat koneet ja perustyökalut.
- Sahaaminen hoidettiin pyörösahalla, tarkemmin Altendorfilla, jollainen meillä on myös koululla. Hyvä kone.
- Myös oikohöylä ja tasohöylä löytyivät. Pylväsporakonetta käytettiin silloin tällöin. Jyrsinnät ja hionnat hoidettiin käsityökaluilla.
- Seinän vierustalla näkyi myös vanha sorvi, mutta pölystä ja siihen nojaavasta tavarasta päätellen, se ei ollut kovalla käytöllä.
- Levyvarastosta löytyi kätevä levysaha.
- Imurina toimi keskellä pajaa oleva iso säkki, jonne purut imeytyivät koneesta. Tämä piti aina muistaa laittaa erikseen päälle. Siinä oli vain yksi putki, joka piti aina siirtää sillä hetkellä käytettävään koneeseen.

Kuvia pajalta

Asennukset

- Asennuskeikkoja oli paljon ja ne olivat mukavia ja opettavaisia. Joskin taas enemmän rakennuspuusepän, kuin huonekalupuusepän töitä.
- Heti ensimmäisellä viikolla pääsin asentamaan keittiökalusteita. Tätä en ollut koskaan vielä päässyt tekemään, edes Suomessa. Tähän sisältyi paljon mittailua, vatupassin käyttöä, sekä ruuvien ruuvaamista ja irroittelua. Sain myös sahata työtasoon reiän induktioliedelle.
- Ensimmäiseen viikkoon kuului myös kaappien ja hyllyjen asennusta pomon uuteen asuntoon.
- Pariin otteeseen kävimme asentamassa ikkunautoja erään leirintäalueen uudisrakennukseen. Täällä puolestaan työt sioittuivat ulos.

Pidemmät asennusreissut

- Pääsin asennusreissulle Münchenin lähelle Bad Aiblingiin. Kaupunki sijaitsee aivan vuoriston tuntumassa, joten maisemat olivat kohdallaan.
- Täällä vaihdoimme erääseen asuntoon suuren ikkunan rikkoutuneen tilalle, sekä kasasimme lasiseiniä toimistotilaan.
- Tämä firma on ilmeisesti ollut mukana rakentamassa monia kyseisen alueen rakennuksia ja asuintaloja.

Kuvassa ikkunaa nostetaan asunnon kolmanteen kerrokseen.

- Kävimme yhdellä mielenkiintoisella työmaalla, jossa rakennettiin asuintaloa käyttäen siinä paljon erilaisia puupintoja. Tarkoituksena on tutkia, miten pinnat muuttuvat ajan kuluessa ihmisten eläessä siellä normaalia arkea. Toiset työntekijät asensivat kohteeseen ikkunankarmeja, joihin pääsin itsekin poraamaan reikiä.

- Ajomatka kesti noin neljä tuntia, joten matka alkoi jo kello 5:00 maanantaiaamuna.
- Kaikki ei tietenkään mennyt täysin suunnitelmien mukaan, ja automme hajosi kesken matkan.
- Onneksi ajoimme peräkkäin toisen kuormaa kuljettavan auton kanssa, joten saimme hinattua hajonneen auton lähimmälle huotoasemalle.
- Siellä siirsimme kaikki kuljetuksessa olevat materiaalit ja työkalut toisen auton kyytiin ja jatkoimme sillä.
- Tunnelmaa piristi vesisade ja ajoittaiset kovat tuulenpuuskat. Mutta eihän tuolle lopulta voinut kuin nauraa.

- Viivyimme tällä reissulla koko viikon, joten yövyimme hotellissa.
- Työpäivät saattoivat myös venyä melko pitkiksi.
- Kauniit maisemat ja kunnan yöunet hotellin pehmeässä sängyssä kuitenkin helpottivat asiaa.

Lasiseinän asennuksella

- Teimme kaiken pölyisen työn ulkona, joten sain sahatessa ja poratessa nauttia raittiista ulkoilmasta ja vuoristomaisemista.

Pääsin viimeisellä viikolla uudelleen samalle työmaalle Bad Aiblingiin. Jatkoimme vielä samojen lasiseinien parissa ja kävimme asentamassa ikkunalautoja ja ikkunankarmeja eri kohteisiin.

Sieltä jatkoimme vielä Wolfratshauseniin, jossa pääsimme työskentelmään erittäin vanhaan historialliseen kohteeseen, jonne asensimme jälleen ikkunalautoja. Tällä kertaa sisälle. Lisäksi aloimme raknettaa väliseiniä ullakkohuoneisiin. Kohde oli restauroitavana ja siellä jopa kaivettiin esiin vanhoja seinämaalauksia, jotka on aikojen saatossa piilotettu valkoisen laastin/maalin alle.

Väliseinää

Restaurationswerkstatt & Ablaugerei Henry Flach

AUMA-WEIDATAL

17.4.-28.4.2023

Yrityksen pomo: Henry Flach

- Vanhojen huonekalujen restaurointi.
- Maalien poisto.
- Pieni yritys, alle kymmenen työntekijää.
- Ainoastaan pomo ja toimiston rouva osasivat englantia. Pomo ei kovin hyvin. (Tai sitten hän koki saksan taitoni riittäväksi).
- Olin tässä paikassa kaksi viikkoa.
- Tässä vaiheessa saksankielen taitoni oli jo etinyt parantua sen verran, että pystyin kommunikoidaan jo paljon paremmin.

- Sain tehdä enimmäkseen pintakäsittelyä. Maalien poistoa, hiontaa ja uudelleenkäsittelyä.
- Suurin osa nhuonekaluista jäi luonnollisen sävyisiksi ja päälle tuli joko lakka tai öljy.
- Pääsin maalaamaan yksityiskohtia. Kitatut oksankohdat ja pienet maalinjäämät tuli maalata luonnollisen näköisiksi.

Uusia työkaluja?

- Öljyämisen jälkeen pinnat kiillottiin. Pääsin tutustumaan myös kiillotusharjaan, jollaista en ollut ennen käyttänyt. Tämä oli kätevä sellaisissa kohdissa, joihin ei koneeseen kiinnitettävällä kiillotuslaikalla päässyt.

- Sain ihan omaksi projektiksi tällaisen pienen kaapin työstettäväksi. Pinnat olivat monesta kohtaa halkeilleet ja useat liitokset auenneet.
- Paikkasin haleamat ja liimasin auenneet liitokset.
- Tämän jälkeen hionta ja öljy + kiillotus.

Ajankohta ja jakson pituus

- Jakso ajoittui maali- huhtikuulle, 6.3. -29.4.2023.
- Kevät olin pidemmällä, joskin sää ei ollut kovin lämmin.
- Ensimmäisinä viikkoina satoi räntää, mutta viimeiset viikot olivat jo lämpimämpiä ja luonto alkoi mukavasti vihertää.
- Kohteeni Auma-Weidatal sijaitsee Thüringenin maaseudulla, joten luonto on lähellä.
- Jakson pituus osoittautui sopivaksi.
- Aluksi ajattelin hakea kolmeksi kuukaudeksi, sillä edellisen neljän vuoden takaisen vaihdon perusteella kaksi kuukautta meni todella nopeasti.
- Minulla oli kuitenkin paljon asioita Suomessa odottamassa toukokuussa, joten maalisi- ja huhtikuu oli juuri sopiva väli olla ulkomailla.
- Läheisiä ehti myös tulla jo tuossa ajassa ikävä.

Kieli

- Hain tarkoituksella sellaiselle seudulle, jossa asukkaat puhuvat saksaa, eivätkä kaikki edes osaa englantia.
- Saksan kielen taitoni on hyvin alkeellinen, mutta yhtä paljon kuin halusin oppia töistä, halusin myös oppia lisää saksaa. Haasteita pitää olla!
- Monet toki ymmärsivät englantia, mutta olivat erittäin arkoja sitä puhumaan.
- Edelleen: jos jotain sanaa en tietyllä hetkellä muistanut, koitin selittää sen muulla tavalla, tai eleillä.
- Jossain vaiheessa reissua tuntui, että kielitaitoni ei ole parantunut juurikaan siitä, mitä se on ollut.
- Hiljalleen kaikki neljä vuotta sitten opitut asiat alkoivat palautua mieleen ja huomasin oppivani myös paljon lisää päivittäin.
- Etenkin toisen työpaikan jälkeen koin ymmärtäväni saksaa jo paljon paremmin.

Kulttuurierot töissä ja arkielämässä

- Kulttuuri vastasi aika hyvin ennakkokäsityksiäni edellisten kokemusten pohjalta. Silti jaksan aina yllättyä siitä, miten kohteliaita saksalaiset ovat. Aina on tarjolla kahvia ja pientä purtavaa.
- Työkulttuuri on Saksassa melko samanlaista kuin Suomessa.
- Kellonajoista ollaan tarkkoja, ja sovituista menoista pidetään kiinni. Toki tässäkin on työpaikkakohtaisia eroja kummassakin maassa.
- Kaikkia työtovereita moikataan, mutta tätä tehdään muutenkin enemmän kuin Suomessa.
- Aumassa kaikki ihmiset tunsivat toisensa.
- Etenkin tuollaisessa pienessä kylässä kaikki myös tervehtivät toisiaan.
- Tämä tarttui aika hyvin myös itseeni ja koin jopa huonoa omatuntoa, kun muutaman kerran pyörällä ajaessa jätin vahingossa ajatuksissani tervehtimättä vastaantulijaa.

Työturvallisuus

- Tässä huomasin ehkä eniten puutteita Suomeen verrattuna.
- Toki työturvallisuuteen kiinnitettiin huomiota, mutta ei niin paljon kuin Suomessa.
- Itse olen aika tarkka turvallisuusasioissa ja käytän aina asianmukaisia suojarusteita. (Kuulo- ja silmäsuojaimia, pölymaskia yms.)
- Välillä kysyin ennen äänekkään koneen käyttöä, että saanko aloittaa hommat, vai haluavatko muut esimerkiksi pukea kuulosuojaimet ensin, mutta minua vain katsottiin hyvin hämmästyneesti.
- Restaurointipajalla eräs työkaveri luuli, että olen kipeänä, kun pidin pölymaskia hioessani tammikaapin pintaa.
- Rakennustyömailla en nähnyt ensimmäistäkään kypärää.
- Sain koneiden käyttöön perehdytyksen, kun sitä pyysin, mutta oletuksena oli monesti, että "tuosta päälle ja varo sormia."
- Vierailin eräänä viikonloppuna keskiaikamarkkinoilla ja päädyin takomaan siellä erään sepän kanssa. Hän alkoi äänekkäästi nauraa, kun näki minun laittavan korvatulpat. Hän oli kyllä muutenkin vitsikäs mies.

Työn ja palvelun laatu Suomeen verrattuna

- Työn laadusta ollaan tarkkoja, mutta nopea työtahti on toivottavaa.
- Itse olen todella tarkka ja aloin työntekoon sillä oletuksella että myös saksalaiset ovat.
- Hetken tilannetta tarkkailtuani huomasin, että tarkkuus ei eroa juurikaan siitä mihin olen Suomessa tottunut.
- Asiakaspalveluun panostettiin myös melko samalla tavalla kuin Suomessa. Jos jokin työ oli luvattu tiettyyn päivään mennessä, siitä pidettiin kiinni. Jos aikataulu venyi, siitä neuvoteltiin asiakkaan kanssa.
- Esimerkiksi toimiston lasiseiniä asennettaessa, yksi lasista oli rikkoutunut kuljetuksessa. Sovimme asiakkaan kanssa, että se kohta seinästä tulee olemaan ilman lasia siihen asti, että uusi saapuu ja joku pääsee sen kiinnittämään.

Yrittäjyys

- En tiedä opinko yrittäjyydestä varsinaisesti mitään uutta, mutta ainakin sain taas vahvistusta ennalta tiedostamiini asioihin, muun muassa asiakaspalveluun ja ajankäyttöön liittyen.
- Jos on pyöritettävä isoa firmaa, pitää olla valmis antamaan sille paljon aikaa. Etenkin ensimmäisen työpaikan pomo tuntui olevan todella kiireinen.
- Molemmissa työpaikoissa pomot olivat suurimman osan päivästä toimistohommissa, eikä heillä ollut aikaa työskennellä pajan puolella.
- Toisessa paikassa pomo oli tehnyt sen verran pitkään töitä, että hänellä oli jo vakioasiakkaat, jotka toivat huonekalujaan kunnostettavaksi yhä uudelleen.
- Eli on tärkeää luoda hyvät asiakassuhteet jo alusta asti.

Kontaktien luominen paikallisiin töissä ja muualla

- Sain solmittua vaikka millaisia kontakteja.
- Tutustuin vapaa-ajalla mukaviin ihmisiin, jota olisi erittäin kiva nähdä vielä tulevaisuudessa.
- Kävin tällä reissulla tapaamassa neljän vuoden takaisia ystäviäni ja edellisen työssäoppipaikan pomoa muutamaan otteeseen.
- Edellinen pomoni sanoi, että hänen metallipajalla Hetschburgissa olisi töitä. Myös restaurointipajan työkaveri sanoi, että kun kyllästyn työntekoon Suomessa, voin tulla heille töihin.
- Tapasin asennusreissullamme hotellissa erään miehen, joka oli myös erittäin innokas tarjoamaan työpaikkaa omasta firmastaan, joka valmistaa sekä metalli-, että puutuotteita. He olivat kuulemma juuri etsimässä uusia työntekijöitä.

- Koulutus sopimuspaikan nimi ja sijainti
 - Työpaikan ja omien työtehtävien esittely (kuvaile työpaikkaa ja sen ammatillista antia salassapitovelvoitteita kunnioittaen)
 - Milloin ja kuinka kauan olit, oliko jakson pituus sopiva?
 - Pärjääkö englannilla kohdemaassasi joka tilanteessa? Englantiin lähtijät, miten kohteessasi käytetty englanti erosi (koulussa) oppimastasi? Kerro esimerkkejä
 - Millaisia kulttuurieroja havaitsit? Muuttuivatko omat ennakkokäsityksesi vaihdon aikana? Havaitsitko eroja työ kulttuurissa?
 - Mitä työturvallisuuteen liittyviä eroja havaitsit?
 - Onko työn/palvelun laatu samanlaista kuin Suomessa? Kerro esimerkkejä.
 - Opitko jotain yrittäjyyteen liittyvää?
 - Kuinka hyvin sait luotua kontakteja paikalliseen väestöön, työpaikallasi ja muualla?
 - Anna käytännön vinkkejä seuraaville esim. matkustamisesta, liikkumisesta yleensä, asumisesta ja arkielämästä. Mitä arkielämän eroja huomasit?
 - Apurahan riittävyys?
 - Koitko mielestäsi kulttuurishokkia? Jos kyllä, miten selvisit siitä?
 - Mitä kaikkea opit vaihdon aikana – niin ammatillista kuin muutakin oppia? Mikä oli tärkein asia, jonka opit?
 - Kannattiko lähteä, miksi? Miten aiot oppimaasi hyödyntää tulevaisuudessa?

Käytännön huomioita matkustukseen ja majoitukseen

- Lennot kannattaa varata ajoissa.
- Myös matka lentokentältä kohteeseen on hyvä suunnitella etukäteen. Etenkin jo joutuu matkustamaan pidemmän matkan. Kannatta myös varautua viivästyksiin. Itse jouduin käyttämään kuutta eri juna sekä meno, että paluumatkalla, joten riski vaihdoista myöhästymiseen oli suuri. Menomatalla yksi juna peruttiin, joten matkani piteni ajallisesti melkein kaksi tuntia. Paluumatkalla yksi juna oli myöhässä, mutta onneksi seuraava oli myös, joten ehdin juosta siihen juuri ajoissa. Matkanteko voi siis olla erittäin stressaavaa.
- Junaliput ovat Saksassa erittäin kalliita, joten yrittää etsiä tarjouksia tai päivälippuja, riippuen matkasta.
- Asumisessa kannatta ensimmäisenä tarkistaa juomaveden laatu. Hanavesi on Saksassa yleisesti juomakelpoista, joten oletin tämän pätevän myös omassa asunnossani, sillä vedestä ei ollut ollut mitään mainintaa etukäteen. Parin päivän päästä omistajat kuitenkin sanoivat, että keittiön hanan lämmin vesi oli juomakelpoista, mutta kylmä ei. Se tuli kuulemma jostain heidän omasta kaivosta, joka ei ollut puhdas. Ei ihme, että vatsa oli ollut kipeä parin päivän ajan.
- Asuntojen eristyksiset ja ilmanvaihto eivät myöskään ole ihan samanlaisia kuin Suomessa. Oma asunto piti tuulettaa kunnolla vähintään kerran päivässä, jotta ilma vaihtuisi. Myöskään märkätiloissa ei ole lattiakaivoja tai kallistuksia. Toki suihkussa on, mutta omassa asunnossani oli suihkukaappi, sekä kylpyamme. Näistä yli roiskuva vesi jäi lattialle, jos sitä ei kuivannut. Kylpyhuoneet on yleensä tapana tuulettaa suihkun tai kylvyn jälkeen ikkunat avaamalla.

Arkielämä

- Arkielämä on hyvin samantyylistä kuin Suomessa.
- Suurimpana erona ensimmäisenä tulee mieleen, että kaikki on kiinni sunnuntaisin. Siinä missä Suomessa ruokakaupat ovat nykyään auki 24/7, Saksassa ei pääse kappaan lauantai-illan ja maanantaiaamun välissä.
- Käteistä käytetään paljon, mutta kortinlukijat ovat viime vuosien aikana yleistyneet huomattavasti. Itse varasin edellisen reissun perusteella aivan liikaa käteistä mukaan.
- Jos vaihto sijoittuu keväälle kannatta varautua siihen, että pääsiäinen on Saksassa iso juttu! Silloin kaikki koristellaan, aina syötäviä kananmunia myöten.

Riittäkö raha?

- Apurahan riitti omalla kohdallani kattamaan menot hyvin. Toki olen muutenkin erittäin tarkka rahankäytöstä ja tottunut laskemaan kaikki menot.
- Valitsin aina halvimmat mahdolliset junaliput ja ostin kaupasta halvimpia tuotteita.
- Auma on hyvin pieni paikka, eikä siellä ole juurikaan tekemistä, joten lähdin melkein joka viikonloppu muualle. Junaliput ovat Saksassa kalliita, joten tähän kului jonkin verran rahaa.
- Suurin osa apurahasta kului kuitenkin asunnon vuokraan.

Kulttuurishokki

- En kokenut varsinaista kulttuurishokkia missään vaiheessa.
- Toki monissa tilanteissa tuli verrattua Suomen vastaaviin, ja mietittyä, miten asiat tehtäisiin Suomessa.
- Alussa saattoi tuntea itsensä hieman ulkopuoliseksi, jos kaikki muut ympärillä puhuivat saksaa. Etenkin kun olen itse normaalisti aina puhelias. Tavallaan koin tämän myös rentouttavana, että ei tarvinnut koko ajan olla aktiivisesti mukana keskusteluissa.
- Loppua kohden keskustelut alkoivat sujua paremmin ja osasin myös kahvipöydässä heittää kommentteja väliin.

Mitä opin?

- Vaikka mitä. Sekä töistä, että ennen kaikkea itsestäni.
- Olen ollut samassa tilanteessa ennenkin, joten ajattelin ettei tämä reissu eroaisi edellisestä, sillä tiesin miten reagoisin tilanteissa. Olin kuitenkin väärässä. Yllätyin, miten erilainen tämä oli kaikilta osin.
- Tällaisten reissujen jälkeen osaa arvostaa vielä enemmän asioita, jotka ovat hyvin kotona. Kuten läheisiä, sekä arkielämän asioita, jotka toimivat.
- Tulevaisuuden näkymät selkenivät siltä osin, että tiedän vähän paremmin millaisia töitä haluaisin tehdä, ja mitkä eivät ole niin paljon mieleen.
- Olen ollut aiemmin todella epävarma oman työskentelyn suhteen, mutta koen saaneeni tähän paljon varmuutta. Jos jokin asia ei mene täysin putkeen, niin se joko korjataan tai sitten mennään sillä, mitä tuli. Ei se ole niin vakavaa. Tämä oli varmasti tärkeimpiä oppoja työhön liittyen.
- Jos olen selvinnyt vajaalla kielitaidolla ja puutteellisella kommunikoinnilla näistä tilanteista, selviän ehkä paremmin tulevissa aisuudessa samankaltaisista tilanteista myös Suomessa.
- Osaan myös olla vielä onnellisempi siitä että olen saanut niin paljon hyviä ystäviä näillä reissuilla. Vaikka he eivät ole osana arkeani Suomessa, pidämme silti ajoittain yhteyttä ja tapaamme toisemme taas silloin, kun vierailen alueella seuraavan kerran.

Kannattiko?

- No todellakin!
- Kuten jo aiemmin sanottu, opin paljon uutta ja sain mahtavia kokemuksia, joita ei voi korvata millään.
- Lähtisinkö uudelleen? Lähdin jo, sillä tämä oli toinen kerta. Tosin seuraavalla kerralla täydy ehkä ottaa eräs tärkeä henkilö mukaan. Ainakin joksikin aikaa.
- Aion varmasti hyödyntää työpaikalla oppimiani asioita tulevaisuudessa. Etenkin niitä, joilla saan omasta työteosta tuottavampaa ja nopeampaa.
- Vaikka tykkään seikkailla ja reissata paljon, osaan ehkä tämän matkan jälkeen nauttia enemmän ihan vain kotona olosta ja rentoutumisesta. Ainakin jonkin aikaa.

Kuvassa *Bernd das Brot*, lastenohjelman masentunut leipä Erfurtista.